

LENGUAJES NATURALES Y LENGUAJES FORMALES IX

Carlos Martín Vide, Ed.

Actas del

IX CONGRESO DE LENGUAJES NATURALES Y LENGUAJES FORMALES
IX CONGRÉS DE LLENGUATGES NATURALS I LLENGUATGES FORMALS

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
SECCIÓ DE LINGÜÍSTICA GENERAL

Ítems de polaritat, mots *n* i minimitzadors en català i espanyol

Enric Vallduví

Centre for Cognitive Science & Human Communication Research Centre
University of Edinburgh
2 Buccleuch Place
Edinburgh EH8 9LW
Scotland
enric@cogsci.ed.ac.uk

Despite much recent discussion, the semantic nature of Romance N-WORDS like Cat. *cap* and Sp. *ninguno* 'none' is still a matter of controversy: are n-words inherently negative or are they true polarity items bare of any inherent negative value? This paper provides fresh evidence from the formal characteristics and distribution of MINIMIZERS (*ni paraula*, (*ni*) *palabra* 'not a word') in Catalan and Spanish. It is shown that some minimizers in Spanish behave like polarity items, while others behave like inherently negative elements. In contrast, all Catalan minimizers are inherently negative. In order to account for these two patterns of behavior, the distinction between n-word and polarity item must be maintained in both languages, a situation compatible only with one of the two analyses of n-words.

1 Introducció

1.1 Terminologia

Per tal d'examinar les dades pertinents, cal fer la següent distinció terminològica prèvia:

• **Ítem de polaritat.** Una expressió quantificacional (o, segons Ladusaw 1992, un indefinit semànticament lligat o cobert per un operador) que només pot ocórrer si hi ha un element legitimador que la c-comandi (típicament, però no exclusivament la negació oracional). Exemples: ang. *any* (i *anyone*, *anything*, etc.), *ever*, ...; cat. *gaire*; esp. ??.

• **Mot *n*.** Expressió quantificacional morfosintàcticament negativa. La seva negativitat semàntica a les llengües romàniques és encara motiu de debat (vg. § 1.2). Exemples: cat. *ningú*, *res*, *cap*, *enlloc*, *mai*, *gens*, ...; esp. *nadie*, *nada*, *ningún*, *ninguno/a*, *nunca*, ...

Per a diverses perspectives sobre els ítems de

polaritat, els mots *n* i la negació vegeu Ladusaw 1979, Linebarger 1980, Rizzi 1982, Horn 1989, Progovac 1992 i altres referències citades més avall.¹

1.2 Concordança negativa

El català i l'espanyol són llengües de concordança negativa: en contextos negatius on p.e. l'anglès estàndard fa servir ítems de polaritat no negatius (*any*), aquestes llengües fan servir termes que són morfosintàcticament negatius, termes que hom anomena MOTS *N*. En certa manera, el mot *n* concorda en negativitat amb la negació oracional. Vegeu (1):

- (1) a. No en vaig veure cap.
b. No vi ninguno.
c. I didn't see any.

La diferència de captament entre els ítems de polaritat i els mots *n* es palesa, per exemple, en contextos com (2):

- (2) a. Quants en vas veure? Cap.
 b. Cuantos viste? Ninguno.
 c. How many did you see? *Any.

Mentre que els ítems de polaritat com *any* no poden expressar força negativa ells sols, els mots *n* com *cap* i *ninguno* sí que poden.

L'status dels mots *n* a les llengües romàniques és motiu de polèmica. Una hipòtesi, la hipòtesi A (vg. Zanuttini 1991), diu que els mots *n* són semànticament negatius, tal i com la seva negativitat formal suggereix. L'altra hipòtesi, la hipòtesi B (vg. Laka 1990, 1993), afirma que els mots *n*, malgrat la seva disfresa morfosintàcticament negativa, són ítems de polaritat sense cap valor semànticament negatiu.

Totes dues propostes tenen avantatges i desavantatges. Si hom assumeix la hipòtesi A tenim una explicació satisfactòria de perquè a (2)a *cap* basta per expressar negativitat, però aleshores cal explicar com pot ser que una oració com (1)a, amb dos elements formalment negatius que poden expressar negació tot sols, tingui, semànticament, una única negació oracional. És a dir, com s'explica que (1)a no sigui una negació d'una negació? En canvi, si hom adopta la hipòtesi B aquesta darrera qüestió no és problemàtica, però, en canvi, ens cal donar una explicació al fet que els mots *n* tinguin força negativa quan apareixen isolats. Tot i que els treballs de Laka i Zanuttini presenten una sèrie de solucions més o menys satisfactòries per dreçar aquests i d'altres problemes, cap de les dues hipòtesis encara no ha estat sancionada de forma definitiva per la comunitat lingüística.

1.3 Els minimitzadors

Aquest paper analitza les característiques formals i de distribució dels minimitzadors, comparant-los amb els mots *n* i amb *gaire*, l'únic ítem de polaritat tipus *any* que hi ha en català. Els minimitzadors són elements parcialment estereotipats o idiomàtics que fan de reforçadors de la negació (vg. Bolinger 1972):

- (3) a. No se sentia *ni una mosca*.
 b. No hi havia *ni una ànima*.

Els elements *ni una mosca* i *ni una ànima* són minimitzadors. A (3) aquests elements són equivalents de *res* i de *ningú*, però hi afegeixen un toc d'èmfasi negatiu.

En anglès els minimitzadors són necessàriament ítems de polaritat. És per això que Bolinger (1972:121) els defineix com a 'partially stereotyped equivalents of *any*'. Hom pot observar aquesta equivalència a (4):

- (4) a. She didn't say a word =
 She didn't say anything (at all).
 b. I don't have a red cent =
 I don't have any money (at all).

Tanmateix, la situació al català i a l'espanyol és força diferent. Els minimitzadors del català contrasten amb els de l'espanyol en un detall força interessant. Mentre que els primers cal que siguin morfològicament negatius, els segons poden ser negatius o no negatius. Vegeu-ho a (5):

- (5) a. No va dir *(ni) paraula
 b. No dijo (ni) palabra.

Mentre que en espanyol tant la versió amb *ni* com la versió sense *ni* són bones, en català la versió sense *ni* és agramatical.² Això és cert no només per als exemples de (5) sinó per a tots els minimitzadors. Vegeu-ne uns quants exemples més del català i de l'espanyol a (6) i a (7), respectivament:

- (6) a. No va dir *(ni) una paraula.
 b. No va moure *(ni) un dit.
 c. No se sentia *(ni) una mosca.
 d. No passava *(ni) un bri d'aire.
 e. No hi havia *(ni) una ànima.
 f. No li vaig tocar *(ni) un pèl.
 g. No tinc *(ni) un ral.
 h. No em mouré *(ni) un pam.
- (7) a. No queda (ni) una gota de vino.
 b. No tiene (ni) pizca de gracia.
 c. No tiene (ni) idea.
 d. No le toqué (ni) un pelo.
 e. No tengo (ni) un duro.

Aquest treball mostra que el contrast que la presència o l'absència de *ni* origina no és una mer caprici morfològic, ans va correlacionat amb quatre diagnòstics distribucionals: 1) aparició com a mots isolats, 2) susceptibilitat d'ésser modificats per *gairebé* o *absolutament*, 3) gramaticalitat en posició preverbal i 4) gramaticalitat en contextos interrogatius i condicionals. El resultat mostra que els minimitzadors del català i els de l'espanyol amb *ni* es comporten com vers elements negatius. En canvi, els minimitzadors sense *ni* es comporten com a vers ítems de polaritat; de fet, es comporten exactament igual que l'ítem de polaritat *gaire*.

Per tal d'explicar el capteniment oposat d'aquests dos tipus de minimitzador, cal preservar la distinció entre mot *n* i ítem de polaritat tant en català com en espanyol. Només una de les dues hipòtesis sobre l'estatus dels mots *n* esmentades a § 1.2, la hipòtesi A, manté aquesta distinció d'una manera sòlida.

2 Català

Aquesta secció examina el capteniment del minimitzadors, els mots *n* i *gaire* en català en relació als diagnòstics distribucionals 1-4.

2.1 Diagnòstic 1

Mentre que els mots *n* i els minimitzadors poden ocórrer com a mots isolats amb força negativa, l'ítem de polaritat *gaire* no pot:

- (8) a. Qui has vist? Ningú.
b. On vas? Enlloc.
- (9) a. Qui hi havia? Ni una ànima.
b. I què en va dir, d'allò? Ni una paraula.
- (10) a. Que queda sucre? *(No) gaire.
b. Què funciona? *(No) gaires coses.

El comportament dels mots *n* és l'esperat des de la perspectiva de la hipòtesi A, que diu que aquests elements tenen una semàntica

negativa. Aquesta força negativa els permet d'expressar la negació sense l'ajut d'una partícula negativa addicional. Els minimitzadors es comporten, en aquest context, com els mots *n*. Així, doncs, la presència obligatòria del marcador negatiu *ni* sembla reflectir una càrrega verament negativa, si més no pel que fa al diagnòstic 1.³

L'element *gaire*, en canvi, no pot ocórrer com a mot isolat amb valor negatiu, ans requereix la presència d'una partícula negativa addicional. Això és el que hom espera d'un ítem de polaritat que no té una càrrega negativa pròpia. A § 1.2 hem vist que això mateix es dona amb l'ítem de polaritat anglès *any*.

2.2 Diagnòstic 2

Pel que fa al diagnòstic 2, els mots *n* i els minimitzadors catalans tornen a comportar-se de la mateixa manera: ambdós elements poden ésser modificats per *gairebé* i *absolutament*. L'ítem de polaritat *gaire*, en canvi, no pot:

- (11) a. Qui has vist? Gairebé ningú.
b. On en venen, de faves? Absolutament enlloc.
- (12) a. Qui hi havia? Gairebé ni una ànima.
b. No em mouré absolutament ni un pam.
- (13) a. Que queda sucre? *Gairebé (no) gaire.
b. Què funciona? *Absolutament (no) gaires coses.

És clar, doncs, que els minimitzadors no es comporten com a ítems de polaritat, sinó com a elements negatius.⁴

2.3 Diagnòstic 3

Una dels trets més xocants del caràcter híbrid dels mots *n* és la seva capacitat d'ocórrer tant en posició postverbal, c-comandats per la negació oracional —capteniment típic dels

ítems de polaritat—, com en posició preverbal, sense un element legitimador que els comandés explícitament —cosa que els ítems de polaritat, per definició, no poden fer—. Aquesta gramaticalitat en posició preverbal és precisament el diagnòstic 3. En aquest context els minimitzadors també es comporten com els mots *n* i divergeixen del capteniment de l'ítem de polaritat *gaire*.

- (14) a. No funciona res.
 b. Res (no) funciona.
 c. No funciona mai.
 d. Mai (no) funciona.
- (15) a. A la cerimònia no hi va comparèixer ni una ànima.
 b. Ni una ànima (no) va comparèixer a la cerimònia.
 c. Per aquella cambra no hi passava ni un bri d'aire.
 d. Ni un bri d'aire (no) passava per aquella cambra.
- (16) a. No funcionen gaires coses.
 b. *Gaires coses (no) funcionen.
 c. No gaires coses funcionen.

Com hom pot observar en aquests exemples, el capteniment divergent dels mots *n* i els minimitzadors d'una banda i *gaire* de l'altra pel que fa a la col·locació preverbal es dona tant si la partícula de negació oracional s'expressa explícitament com si no.

2.4 Diagnòstic 4

L'últim diagnòstic tracta de contextos interrogatius totals (preguntes *si/no*) i contextos condicionals (oracionals encapçalades per *si*). Contra les expectacions inicials de la hipòtesi A, i tal com s'espera de la hipòtesi B, els mots *n* catalans poden ocórrer sense valor negatiu en aquests contextos. L'ítem de polaritat *gaire* també pot, cosa no gens sorprenent:

- (17) a. Que vol res ningú?
 b. Si vol res ningú, aviseu-me.
 c. Ho havies vist mai enlloc, això?
 d. Si ho veus mai enlloc, avisa'm.

- (18) a. Que funcionen gaires coses?
 b. Si perds gaires coses més, perdràs el cap.

Els minimitzadors, aquí, divergeixen dels mots *n*. Com els exemples a (19) mostren, els minimitzadors no poden ocórrer en contextos interrogatius totals i condicionals sense valor negatiu. És cert que en casos com els de (20) els minimitzadors apareixen lícitament dins d'interrogatives totals. Tanmateix, en aquestes oracions, com es fa palès si s'examina el seu significat, els minimitzadors hi ocorren amb valor negatiu propi.

- (19) a. *Que mouries ni un dit, per ell?
 b. *Que va dir ni paraula?
 c. *Si li toca ni un pèl, avisa'm.
- (20) a. Oi que no mouries ni un dit, per ell?
 b. Oi que no va dir ni paraula?

Així, doncs, els minimitzadors són consistents a través dels quatre diagnòstics, comportant-se com a elements de semàntica negativa. En canvi, pel que fa al diagnòstic 4, els mots *n* es comporten com a ítems de polaritat, trencant la simetria amb els minimitzadors.

2.5 Resum

Aquesta taula resumeix la situació del català pel que fa al capteniment dels mots *n*, els minimitzadors (*mins.*) i *gaire*, l'ítem de polaritat (IP), en relació als diagnòstics 1-4:

CATALÀ	ISOLAT	QUASI ABSOL.	PRE-V	INT. COND.
	1	2	3	4
MOTS N	S	S	S	S
MINS.	S	S	S	N
GAIRE (IP)	N	N	N	S

3 Espanyol

Aquesta secció examina el capteniment del minimitzadors, els mots *n* i *gaire* en espanyol en relació als diagnòstics distribuicionals 1-4.

Com que els diagnòstics ja han estat comentats a § 2, aquí, en lloc de llistar els exemples segons el diagnòstic una altra vegada, és més adient de presentar-los per categories. Cal esmentar, també, que a l'espanyol li manca un element de tipus *gaire* (però vegeu § 3.2).

3.1 Mots n

Els mots *n* espanyols presenten el mateix capteniment que els catalans pel que fa als diagnòstics 1-3, però divergeixen pel que fa al diagnòstic 4. Hom pot dir, doncs, que els mots *n* espanyols són més consistens que els catalans, ja que divergeixen precisament en l'únic context on aquests es comporten com a ítems de polaritat. L'exemple (21) il·lustra la satisfacció dels diagnòstics 1 i 2, (22) il·lustra el diagnòstic 3 i a (24) es mostra que, a diferència dels mots *n* catalans, els mots *n* espanyols són agramaticals en contextos interrogatius totals i condicionals:⁵

(21) A quién has visto? A (casi) nadie.

(22) a. No funciona nada.
b. Nada funciona.
c. No funciona nunca.
d. Nunca funciona.

(23) a. *Quieres nada?
b. *Si quieres nada, avísame.
c. *Habías visto nunca esto?
d. *Si lo ves nunca, avísame.

Bosque 1980 i Laka 1990 esmenten exemples que contradiuen els judicis reflectits a (23). Retornarem a aquests exemples a § 4.2, però val a dir que els judicis a (23) són compartits per la majoria de parlants d'espanyol que han estat consultats.

3.2 Minimitzadors

Cal tenir present que els minimitzadors espanyols ocorren amb morfologia negativa explícita, però que, a diferència del català, també hi ha una versió sense morfologia negativa. Aquestes dues opcions morfològiques

es corresponen a dos patrons de capteniment oposats pel que fa als diagnòstics 1-4. Mentre que els minimitzadors amb morfologia negativa (minimitzadors *+ni*) es comporten com els mots *n* de la secció prèvia, els minimitzadors sense morfologia negativa (minimitzadors *-ni*) es comporten com el mot català *gaire*, és a dir, com a vers ítems de polaritat.

A (24) s'hi mostra que els minimitzadors *+ni* poden ocórrer isolats amb valor negatiu, però que sense *ni* les respostes són agramaticals amb interpretació de minimitzador (aquestes oracions són bones sense un significat idiomàtic). Els exemples de (25) mostren que *casi* pot modificar minimitzadors només si són minimitzadors *+ni*, mentre que (26) il·lustra el capteniment dels minimitzadors en posició preverbal: només els minimitzadors *+ni* poden gaudir d'una col·locació preverbal sense perdre el seu valor idiomàtic. Finalment, pel que fa al diagnòstic 4, a (27) s'hi observa que els minimitzadors *-ni* són gramaticals en contextos interrogatius totals i condicionals, però que els minimitzadors *+ni* no hi ho són:

(24) a. Queda vino?
*(Ni) una gota./ *(Ni) gota.
b. I qué dijo?
*(Ni) una palabra.

(25) a. No se come casi *(ni) una rosca.
b. No tiene casi *(ni) idea.

(26) a. Ni un duro fue a parar a mi bolsillo.
b. *Un duro fue a parar a mi bolsillo.
c. Ni una gota de aire circulaba por esa habitación.
d. *Una gota de aire circulaba por esa habitación.

(27) a. Le tocaste (*ni) un pelo?
b. Si le toca (*ni) un pelo, avísame.
c. Acaso dijiste (*ni) palabra cuando debías?
d. Si dice (*ni) una palabra, avísame.

Els judicis gramaticals, en alguns d'aquests minimitzadors *-ni* en contextos interrogatius i condicionals, no són sempre diàfans. Alguns minimitzadors hi sonen millor que d'altres i també hi ha variació segons la pregunta. Però com que el mateix fenomen es dona en anglès, per exemple, hom pot assumir que això és degut a motius independents.

3.3 Resum

Aquesta taula resumeix la situació de l'espanyol pel que fa al capteniment dels mots *n*, els minimitzadors *+ni* i els minimitzadors *-ni* en relació als diagnòstics 1-4:

ESpanyol	ISOLAT	QUASI ABSOL.	PRE-V	INT. COND.
	1	2	3	4
MOTS <i>n</i>	S	S	S	N
MINS. (+ <i>ni</i>)	S	S	S	N
MINS. (- <i>ni</i>)	N	N	N	S

4 Anàlisi

Quan hom analitza les dues taules que resumeixen la situació del català (§ 2.5) i l'espanyol (§ 3.3), hi ha dues coses que cal remarcar. La primera és que hi ha un contrast clar entre el capteniment dels elements que són morfosintàcticament negatius i el dels elements que no ho són. És a dir, en català els minimitzadors i els mots *n*, prescindint de moment de l'excepció a la cel·la 1x4, contrasten diametralment amb l'ítem de polaritat *gaire* i en espanyol els mots *n* i els minimitzadors *+ni* contrasten diametralment amb els minimitzadors *-ni*. La segona és precisament aquesta cel·la 1x4 de caràcter excepcional a la taula del català.

A § 4.1 s'hi mostra que el contrast que s'observa en aquestes dues taules és problemàtic per a la hipòtesi B. A § 4.2, en canvi, s'hi comenta el perquè de l'excepció a 1x4. Veurem que, malgrat que inicialment sembla un problema, la diferència entre mots *n* i minimitzadors en català aporta evidència addicional a favor de la hipòtesi A.

4.1 Hipòtesis A i B

A § 1.2 hem vist que la hipòtesi B tracta els mots *n* d'ítems de polaritat. Aquest posicionament preduï que no hi ha d'haver cap diferència de capteniment entre ítems de polaritat i mots *n*. Tanmateix, hem observat una contrast clar entre elements que es comporten com a ítems de polaritat. A les taules de § 2.5 i § 3.3, els termes de les files 3 requereixen un legitimador sintàctic explícit i poden ocórrer sense tenir força negativa a contextos interrogatius i condicionals. En canvi, als termes de les files 1-2 no els cal un legitimador sintàctic explícit i no ocorren sense càrrega negativa (excepte el cas de la cel·la 1x4 catalana). Si la hipòtesi B és correcta, com podem explicar aquest contrast entre les files 1-2 i la fila 3?

A Laka 1993, per exemple, s'hi reconeix implícitament que no tots els ítems de polaritat són del tipus mot *n*, ja que s'hi esmenta un minimitzador *-ni*, *un real*, d'esquitllavi. Per quina raó, doncs, pot *nada*, però no *un real*, ocórrer en posició preverbal? Per Laka, la diferència entre *un real* i *nada* és que només el segon terme pot traslladar-se explícitament a una posició estructural a l'esquerra del verb, i.e. a l'especificador de la projecció que anomena ΣP. El nucli de ΣP a les oracions negatives és la partícula de negació oracional.

Tot i aquesta solució, d'altra banda ben plausible, encara resta d'explicar perquè els minimitzadors *-ni* no poden traslladar-se explícitament a l'especificador de ΣP. O extrapolant els fets al cas del català, quina és la raó perquè ΣP pugui acollir *res*, per exemple, però no *gaire*? L'única solució és dir que *res* posseeix algun tret semàntic que *gaire* no té. Tanmateix, fer una distinció d'aquesta mena entre *res* i *gaire* és, de fet, donar la raó a la hipòtesi A, que defensa la no-identitat dels mots *n* i els ítems de polaritat.

4.2 Romanalla històrica

L'única dada que entela aquest contrast tan polit és el capteniment dels mots *n* catal-

ans pel que fa al diagnòstic 4. És l'únic àmbit on divergeixen dels minimitzadors negatius. Perquè, en aquests contextos específics, els mots *n* es comporten com si fossin ítems de polaritat? La hipòtesi B, per la qual això no és un problema, ho respon ràpid: perquè ho són. En canvi, la hipòtesi A ho té cara amunt i ha de cercar una solució alternativa. Zanuttini 1991 suggereix que en aquests contextos interrogatius totals (no esmenta el context condicional, segurament perquè en italià els mots *n* no s'hi donen), els mots *n* fan verament d'ítems de polaritat. És precisament el context interrogatiu que, d'alguna manera, sostreu la negativitat dels mots *n*. Tal com Laka 1993 assenyala, assumir que és només el context interrogatiu (i condicional) que legitima l'ús dels mots *n* com a ítems de polaritat és problemàtic. Tot i així, no cal abandonar la idea que l'ús de mots *n* en aquests contextos és excepcional. I, de fet, hi ha prou evidència que indica que aquests usos són una romanalla històrica.

La majoria dels mots *n* del català (i de l'espanyol també, com Laka 1990 assenyala) es deriven històricament d'antics elements no negatius, generalment d'antics ítems de polaritat que feien de minimitzadors, reforçant la negació (*cap*, *res* i *gens* tenen etimologies no negatives, del llatí, ben òbvies i l'origen d'*enlloc* encara és més transparent). L'evolució de minimitzadors no negatius *cap* a elements plenament negatius és un pas força comú. La partícula de negació oracional *pas* del francès n'és un bon exemple. Sembla, tanmateix, que en català l'evolució històrica encara no és completa. De fet, mots com *res* i *gens* encara preserven certes característiques fossilitzades d'ús no negatiu. A (28), per exemple, podem observar que, quan apareixen isolats, aquests mots poden anar acompanyats, de manera redundant, per una partícula negativa explícita. En canvi, *cap* no tolera aquesta presència, tot i també ésser d'etimologia no negativa. O, per exemple, el fet que (29)a sigui ambigu entre un *res* negatiu ('no hi ha res que l'espanti') i un *res* no

negatiu ('la més mínima cosa l'espanta'):

- (28) a. Què vols? (No) res.
 b. Que tens son? (No) gens.
 c. Quants en tens? (*No) cap.
- (29) a. Res l'espanta.
 b. Res el fa estornudar.

Tanmateix, no és adient voler donar una explicació sistemàtica de l'ambigüitat de (29)a, ja que és un exemple altament idiosincràtic: l'exemple (29)b només disposa d'una lectura negativa.

Hom pot analitzar l'ús dels mots *n* en el context de 4 en català merament com si fos una romanalla com les de (28) i (29), encara que un pèl més esteses. De fet, l'ús dels mots *n* en el context de 4 és en vies de retrocés i, al seu lloc, l'ús de quantificadors existencials (*alguna cosa o algú*) guanya terreny, aproximant el català a l'espanyol. En aquest sentit, el català representa un estadi evolutiu més arcaic que l'italià, que només usa els mots *n* a les interrogatives, i que l'espanyol, que gairebé no els usa ni en interrogatives ni en condicionals. Cal dir gairebé, perquè aparentment hi ha variants de l'espanyol que accepten oracions com les aquestes (vg. Bosque 1980):

- (30) a. Me preguntaron si nadie sabía la respuesta.
 b. Has estado nunca en Brasil?

Laka 1990, 1993 utilitza aquestes dades per donar suport a la hipòtesi B. Tanmateix, la majoria de parlants no accepta exemples d'aquest tipus i, quan ho fa, ho fa en casos altament isiosincràtics. Això indica que dades com les de (30) representen no pas l'estatus neutre dels mots *n*, sinó un ús més o menys fossilitzat en vies de desaparició. Sembla correcte, doncs, dir, amb Zanuttini 1991, que la dada idiosincràtica és la que fa referència a l'aparició de mots *n* en el context 4, i no la que fa referència als diagnòstics 1 i 3, com es desprèn de la hipòtesi B.

5 Cloenda

Les observacions fetes sobre el capteniment dels minimitzadors en relació als diagnòstics 1-4 reforcen la necessitat de mantenir la no identitat de mots *n* i ítems de polaritat: cal distingir entre una classe de termes que requereixen un legitimador sintàctic explícit i una classe que no el requereixen. Aquesta evidència dona suport a la hipòtesi A.

Notes

¹A l'hora d'examinar el tema d'aquest paper, m'ha fer molt de servei poder comentar-ne alguns aspectes amb E. Engdahl, B. Ladusaw, I. Laka, J. Quer, J. Solà, L. Tovenà i R. Zanuttini. Evidentment, si hi ha cap error factual o d'anàlisi, el responsable en sóc només jo.

²Cal matisar que hi ha algun dialecte del català, per exemple el xava, que es comporta exactament com l'espanyol.

³Segons la hipòtesi B, que assumeix que els mots *n* són inherentment no negatius, la força negativa a les respostes d'aquests exemples prové d'una partícula negativa sense matriu fonològica que legitima la presència del mot *n*.

⁴No cal analitzar la raó que fa que alguns elements no tolerin la modificació amb *gairebé* i *absolutament* i en canvi d'altres sí. Zanuttini 1991, per exemple, amb el pressupòsit que *gairebé* pot modificar quantificadors universals però no quantificadors existencials i ítems de polaritat (vg. Hoeksema 1983), utilitza el diagnòstic 2 per establir el caràcter de quantificador universal dels mots *n*. Aquí l'ús d'aquest diagnòstic no té necessàriament cap implicació d'aquesta mena.

⁵Hi ha una altra diferència entre català i espanyol pel que fa a la col·locació preverbal dels mots *n*. Mentre que en català la partícula de negació oracional pot coocórrer amb un mot *n* preverbal, en espanyol això és impossible: cat. *Res (no) funciona* versus esp. *Nada (*no) funciona*. Aquesta diferència és tangencial al tema d'aquest treball.

Bibliografia

- Bolinger, Dwight L., 1972. *Degree words*. Mouton, la Haia.
- Bosque, Ignacio. 1980. *Sobre la negación*. Cátedra, Madrid.
- Horn, Laurence R., 1989. *A natural history of negation*. University of Chicago Press, Chicago.
- Hoeksema, Jacob, 1983. Negative polarity and the comparative. *Natural Language and Linguistic Theory* 1:403-434.
- Ladusaw, William A., 1979. *Polarity sensitivity as inherent scope relations*. Tesis doctoral, University of Texas at Austin.
- Ladusaw, William A., 1992. Expressing negation. *Ohio State University Working Papers in Linguistics (Salt II)* 40:237-259.
- Laka, Itziar, 1990. *Negation in syntax: On the nature of functional categories and projections*. Tesis doctoral, Massachusetts Institute of Technology.
- Laka, Itziar, 1993. Negative fronting in Romance: Movement to Σ . Dins William J. Ashby et al., editors, *Linguistic perspectives on the Romance languages*, 315-333. John Benjamins, Amsterdam i Filadèlfia.
- Linebarger, Marcia, 1980. *The grammar of negative polarity*. Tesis doctoral, Massachusetts Institute of Technology.
- Progovac, Ljiljana, 1992. Negative polarity: A semantico-syntactic approach. *Lingua* 86: 271-299.
- Rizzi, Luigi, 1982. *Issues in Italian syntax*. Reidel, Dordrecht.
- Zanuttini, Raffaella, 1991. *Syntactic properties of sentential negation: A comparative study of Romance languages*. Tesis doctoral, University of Pennsylvania.